

TJEDAN UPOZNAVANJA

GROBLJA EUROPE

Grobna mjesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

Program

Ponedjeljak 23.05.2022. godine

- 18:00** svečano otvaranje i predstavljanje groblja Kozala,
glazbena pratnja
18:15 edukativna šetnja i upoznavanje s grobnim mjestima
i životopisima umjetnika

Srijeda 25.05.2022. godine

- 18:00** predstavljanje groblja Trsat, glazbena pratnja
18:15 edukativna šetnja i upoznavanje s grobnim mjestima
i životopisima umjetnika

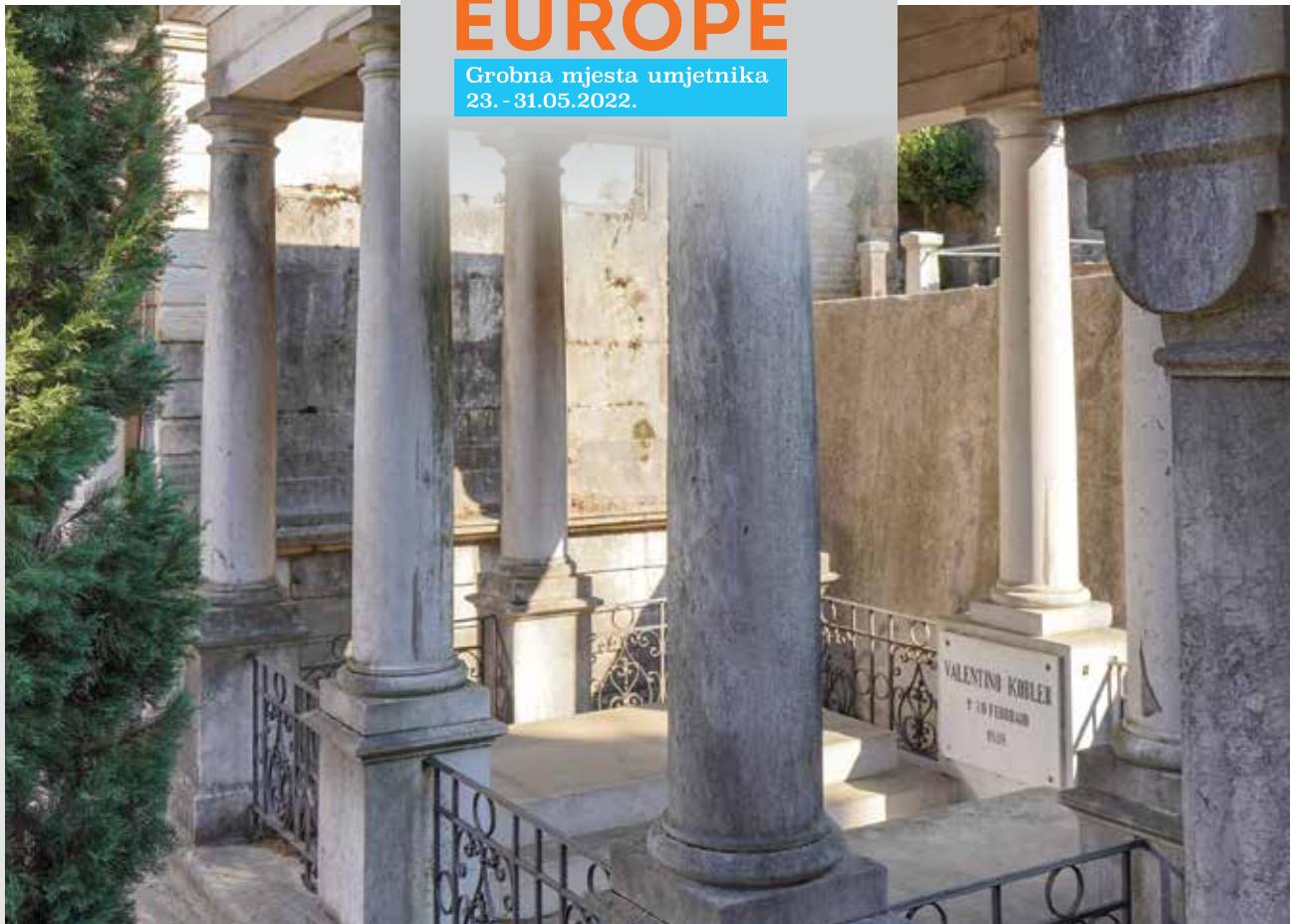
Ostali dani u tjednu od 23. do 31.05.2022. godine

namijenjeni su individualnim posjetama grobljima
Kozala i Trsat.

TJEDAN UPOZNAVANJA

GROBLJA EUROPE

Grobo na mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

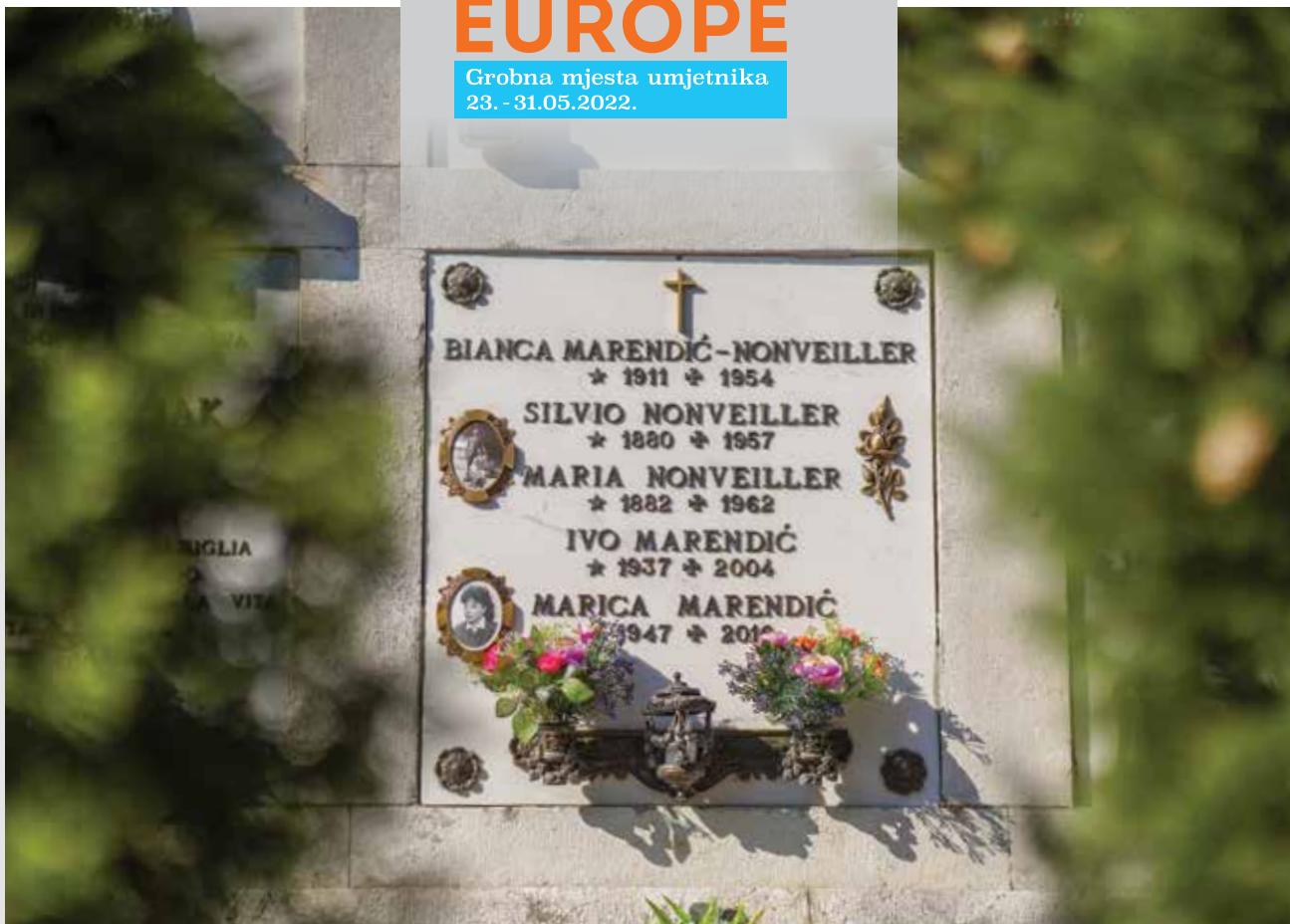
KOBLER GIOVANNI (1811. – 1893.) povjesni pisac, pravnik i patricijski vijećnik

Napisao najvažniju knjigu o povijesti Rijeke. Pravne studije polazi u Zagrebu. Poslije toga dugi niz godina radi u općinskim službama i bavi se advokaturom u rodnom gradu. Bio je historičar eruditskog tipa, neumorni istraživač arhivskih izvora i sabirač temeljne povjesne građe za izučavanje riječke prošlosti. Plod njegovih dugogodišnjih napora je trodijelna knjiga Povijesna svjedočanstva o liburnijskom gradu Rijeci (1896.), izdana o trošku riječke općine poslije autorove smrti. Djelo je od prvorazrednog značaja za svakoga tko se želi upustiti u istraživanje povijesti Rijeke.

GROBLJA EUROPE

Grobova mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

MARENĐIĆ IVO (1937. - 2004.) grafički urednik i dizajner

Obilježio je nakladništvo u Rijeci. Rođen u Biogradu na Moru. Krajem 1941. s majkom dolazi u Rijeku gdje završava osnovnu školu i Prvu riječku gimnaziju (1955.). Upisao studij arhitekture u Zagrebu, kojeg je pohađao šest semestara, postao član kinokluba gdje se rodila ljubav prema scenografiji. Školovan za scenarista na Filmskoj akademiji u Rimu, početkom šezdesetih godina postavio je četiri scenografije za filmove u Rimu u Cinecità. Od 1967. kada se zaposlio u Editu pa sve do mirovine uredio je oko 600 knjiga, monografija, publikacija. Uređivao časopise Kamov, Domet, Sušačka revija. Zapamćen po uređivanju knjige Kako čitati grad Radmire Matejić, monografijama Bijela flota hrvatskog Jadrana, Jadrolinija i Riječka luka.

GROBLJA EUROPE

Grobo na mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

MARTINI LUCIFERO (1916. - 2001.) književnik, novinar i urednik

Mladost proveo u Puli i Gorici, Ekonomsku školu i Sveučilište završio u Trstu. Prve književne rade objavio je 1933. pod pseudonimom Lauro Chiari. Mobiliziran je u talijansku vojsku 1941., 1943. preživio je odmazdu u Kefaloniji te se potom pridružuje partizanskom pokretu otpora gdje je sudjelovao u stvaranju partizanskog tiska. Inspiracija za djela njegovo je iskustvo u ratu, žal za neispunjениm idealima. Bio je glavni urednik La Voce del popola, Panorame i književnog časopisa La Battana. Pjesnik, prozaik, dramski pisac, autor radio drami, književni i filmski kritičar.

GROBLJA EUROPE

Grobo na mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

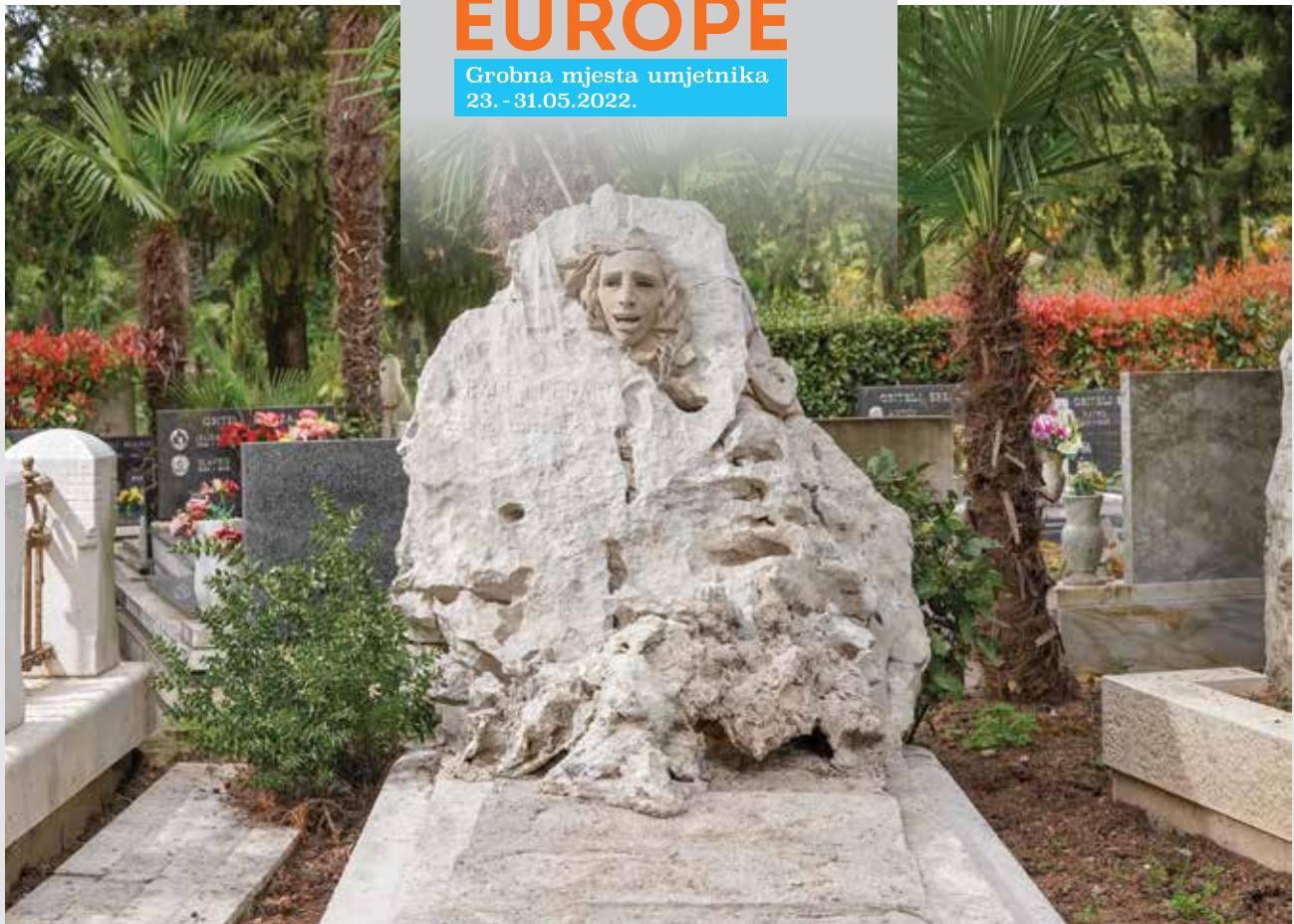
PIHLER (PICHLER) MILAN (1897. – 1981.) operni pjevač, bariton

Rođen u Osijeku gdje je kao gimnazijalac prve nastupe imao u zboru. Po završetku I. svjetskog rata, na nagovor, prijavio se na audiciju Opere te dobio angažman od 01.01.1919., a već 28.02.1919. debitirao je u Puccinijevoj La Bohème. 1926. u repertoar je uvrstio Nikolu Subića Zrinskog, koji će postati njegova amblemska uloga. 1927. postaje član Opere beogradskog narodnog pozorišta, od 1941. do 1945. član je Opere Hrvatskog državnog kazališta u Zagrebu. Od osnutka Opere u Rijeci 1946. član je ansambla i prvom predstavom Opere, Nikolom Šubićem Zrinskim 02.11.1946. godine pod ravnanjem direktora Opere Borisa Papandopula počeo je najvrjedniji dio Pihlerovog umjetničkog života. Postao je nositelj baritonskog repertoara, a 1962. godine oprostio se od publike 130. nastupom u omiljenoj ulozi sigetskog junaka. Bilo je to nakon 43 godine karijere, 2779 opernih i 1256 koncertnih nastupa. Pihlerovim je imenom nazvano Riječko društvo prijatelja opere.

GROBLJA EUROPE

Groba mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

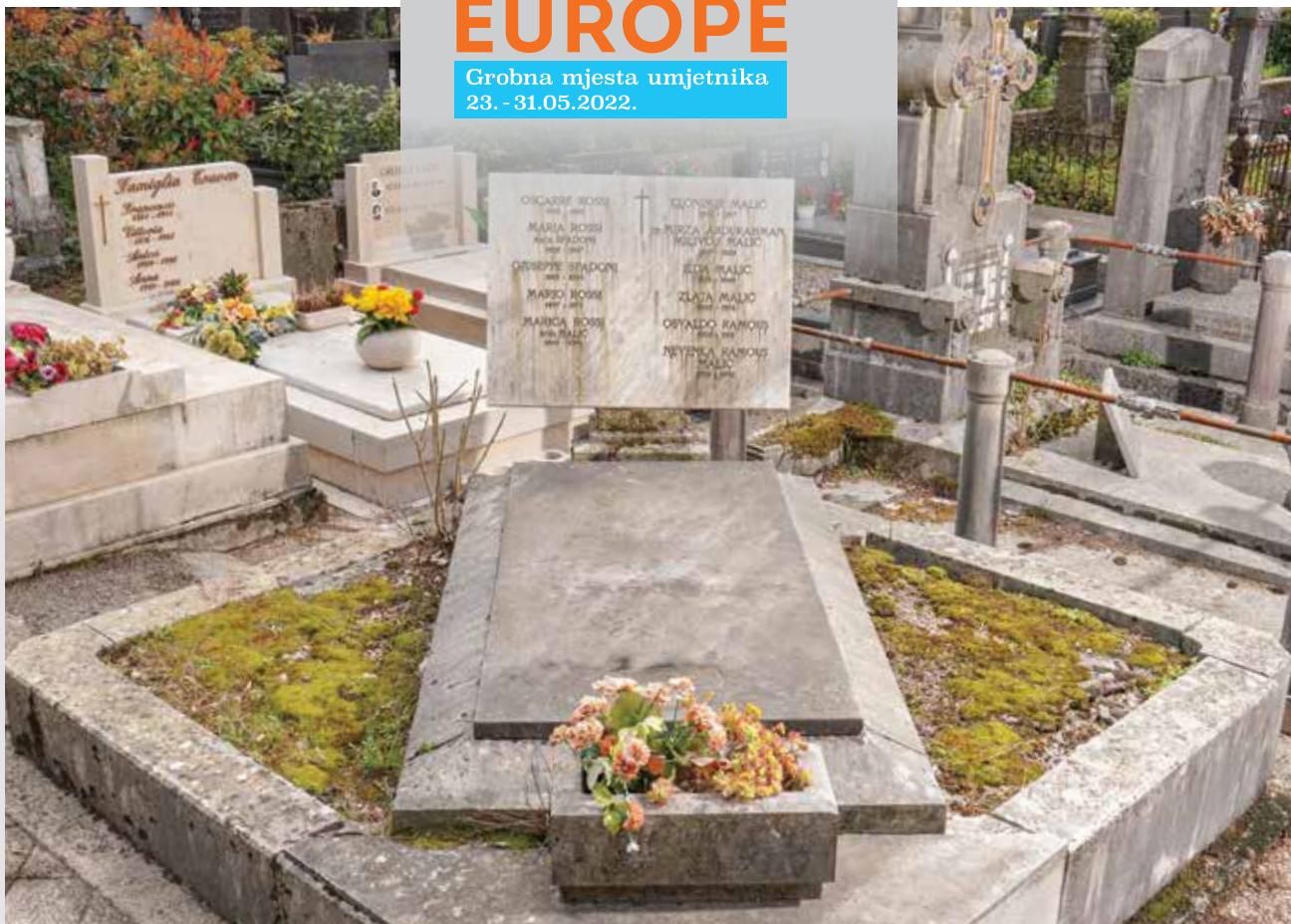
PREGARC RADE (1894. – 1952.) kazališni redatelj, glumac, dramatičar, publicist i prevoditelj

Osnovnu školu, gimnaziju, učiteljsku školu i konzervatorij završio u Trstu i u Firenci. Kao glumac počeo je u Slovenskom Kazalištu u Trstu (1912.-1914.). U I. svjetskom ratu bio kao zarobljenik u Rusiji i upoznao se s tamošnjim kazalištem. Školovao se u Berlinu kod M. Reinhardta i u Rusiji kod Stanislavskog u MHAT. Nakon rata djeluje u Ljubljani, Splitu, Mariboru, Beogradu, Sarajevu i Banjoj luci. Istaknuo se interpretacijama snažnih karakternih uloga Ignaca Glembaya (Krleža, Gospoda Glembajevi), barona Lenbacha (Krleža, U agoniji), Helmara (Ibsen, Nora), Jage, Shylocka (Shakespeare), Heroda (Wilde, Saloma), Rogozija (Dostojevski, Idiot) i režijama djela iz stranog (Shakespeare, Ibsen, Gogolj, Wilde, Shaw, Goldoni, Tolstoj, Dostojevski, Pirandello...) i domaćeg repertoara (Krleža, Begović, Kulundžić, Dragošić, Tijardović...). Pisao stručne članke o kazalištu, glumi i režiji, pokrenuo i uređivao kazališnu reviju *Maske* u Ljubljani te časopis *Mi i Vi* u Beogradu.

GROBLJA EUROPE

Groba mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

RAMOUS OSVALDO (1905. – 1981.) riječki književnik, publicist, redatelj i prevoditelj

Pjesnik riječkog talijanskog kruga XX. stoljeća. Novinarsku karijeru započinje 1929. kao kazališni i glazbeni kritičar. Od 1930. do 1942. te krajem 1944. urednik je u riječkom dnevniku La Vedetta d'Italia. Surađuje s Talijanskim pokretom otpora. Nakon rata član je uprave riječkog Narodnog kazališta, a od 1946. do 1961. direktor je Talijanske drame. Kao redatelj do mirovine 1961. postavio na scenu 46 djela. Poeziju počinje objavljivati u časopisu Delta (1923.). 1938. objavljuje prvu zbirku pjesama U tršćaku - Nel cannello za koju dobiva posebno priznanje Talijanske kraljevske akademije. Pisao je liriku, priповijesti, drame, radiodrame, komedije, esejičku prozu, kritiku. Dobitnik brojnih nagrada. 1965. dobitnik Nagrade Grada Rijeke za zbirku pjesama Vjetar u baruštini i roman Galebovi na krovu. 2007. posthumno mu je objavljen autobiografski roman Konj od prešanog papira.

GROBLJA EUROPE

Groba mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

SCHITTAR MARIO (1862. - 1890.) riječki književnik i slikar

Prvi pjesnik koji stvara na fijumanskom dijalektu pod pseudonimom Zuane de la Maesecia. Od 1880. od 1884. studira slikarstvo na Reale Accademia di Belle Arti u Veneciji. Nakon povratka u rodni grad živi kao profesionalni slikar i književnik. Glavna su mu djela komedija Trijumf Svetog Mihovila (1888.), povjesna drama u četiri čina Il Bastardi di Huhyad ovvero La Vergine Liburna (1889.). Posthumno su mu tiskane izabrane pjesme Odušci srca (1913.). Okušao se u više književnih žanrova (drami, romanu, pjesništvu), stvarajući na talijanskom književnom jeziku i narječju rodnog grada.

TJEDAN UPOZNAVANJA

GROBLJA EUROPE

Groba mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

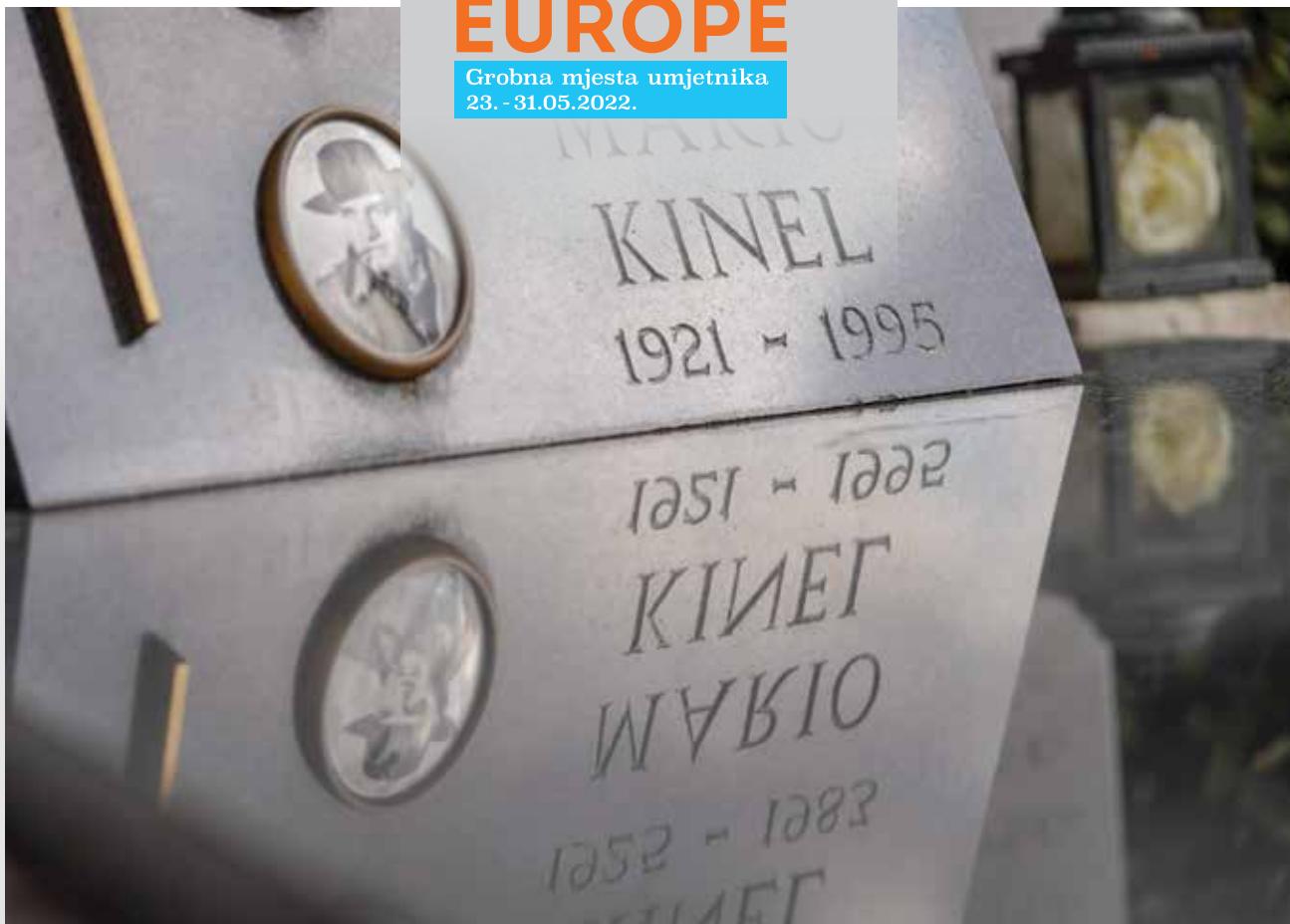
VENUCCI (WNOUCSEK) ROMOLO (1903. - 1976.) slikar, kipar i likovni pedagog

Najveći riječki umjetnik XX. stoljeća i vodeća osobnost Riječke avangardne grupe između dvaju svjetskih ratova. Osnovnu i srednju školu završio u rodnom gradu, studij slikarstva na Kraljevskoj akademiji lijepih umjetnosti u Budimpešti. Nakon II. svjetskog rata, od 1947. zaposlen kao nastavnik likovne kulture u Talijanskoj gimnaziji, talijanskim osnovnim školama Gelsi i Belvedere, a 1963. osnovao tečaj crtanja i slikarstva za odrasle u Circolu. Izlagao je u Rimu, Genovi, Firenci, Udinama, Vareseu, Budimpešti, Zagrebu i Beogradu. U Rijeci ostvario četiri samostalne izložbe. Bavio se i restauracijom, ilustracijom, grafičkim dizajnom, svirao tri instrumenta. Godine 1969. postaje dobitnik Ordena rada sa srebrnim vijencem predsjednika SFRJ za umjetnički i dvadesetpetogodišnji pedagoški rad, i 1972. Nagrade Grada Rijeke.

GROBLJA EUROPE

Grobo mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

**KINEL MARIO (1921. – 1995.) skladatelj, pjesnik,
prevoditelj, novinar, urednik i voditelj radijskih
emisija, publicist i zagonetač**

Maturirao na Sušačkoj gimnaziji 1940., studirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu hrvatski jezik i književnost. U glazbi samouk. Autor je više popularnih tekstova za Ivu Robića: Samo jednom se ljubi, Srce laku noć, Ne plači. Od 1951. radi na Radio Rijeci kao novinar i urednik i postaje glavni pokretač snažne zabavno-glazbene proizvodnje koja je u svega godinu dana 1955/1956, rezultirala s pedesetak pjesama koje je od riječkog radija preuzeo Jugoton i izdao u pločama. Skladao na vlastite stihove oko 800 šlagera poput Valcera u Kostreni i Jedne noći u Kostreni i napisao ili prepjevao (s talijanskog) više od 3000 tekstova. Pisao poeziju, članke i kritike u četrdesetak dnevnika i časopisa, stručne tekstove iz likovnih umjetnosti, prevodio je s i na talijanski jezik. Kao samostalni umjetnik umirovljen 1981. kao istaknuti autor zabavne glazbe. Objavio više od 1200 tematski aktualnih enigmatskih priloga. Dobitnik Vjesnikove nagrade Josip Slavenski 1988.

GROBLJA EUROPE

Groba mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

KOLACIO ALEKSANDAR (1912. – 1955.) bariton

Brat priznatog urbanista i arhitekta Zdenka Kolacija. Pjevanje je studirao u klasi profesora Milana Reizera na Muzičkoj akademiji u Zagrebu te kod A. Anceschija u Milanu. Karijeru je započeo 1934. solističkim koncertom na Sušaku, a na opernoj sceni debitirao je 1935. u Ljubljani. U razdoblju od 1936. do 1938. bio član ljubljanske Opere, a od 1938. do 1941. član beogradske Opere. Potom je do 1945. djelovao u Beču, Pragu, Zürichu i Buenos Airesu. Nastupao je i kao oratorijski te koncertni pjevač, a istaknuo se ulogama u operama Verdija, Donizettija, Čajkovskog, Puccinija, Rossinija i Ivana pl. Zajca. Umro u Argentini gdje je živio od 1948.

GROBLJA EUROPE

Grobo na mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

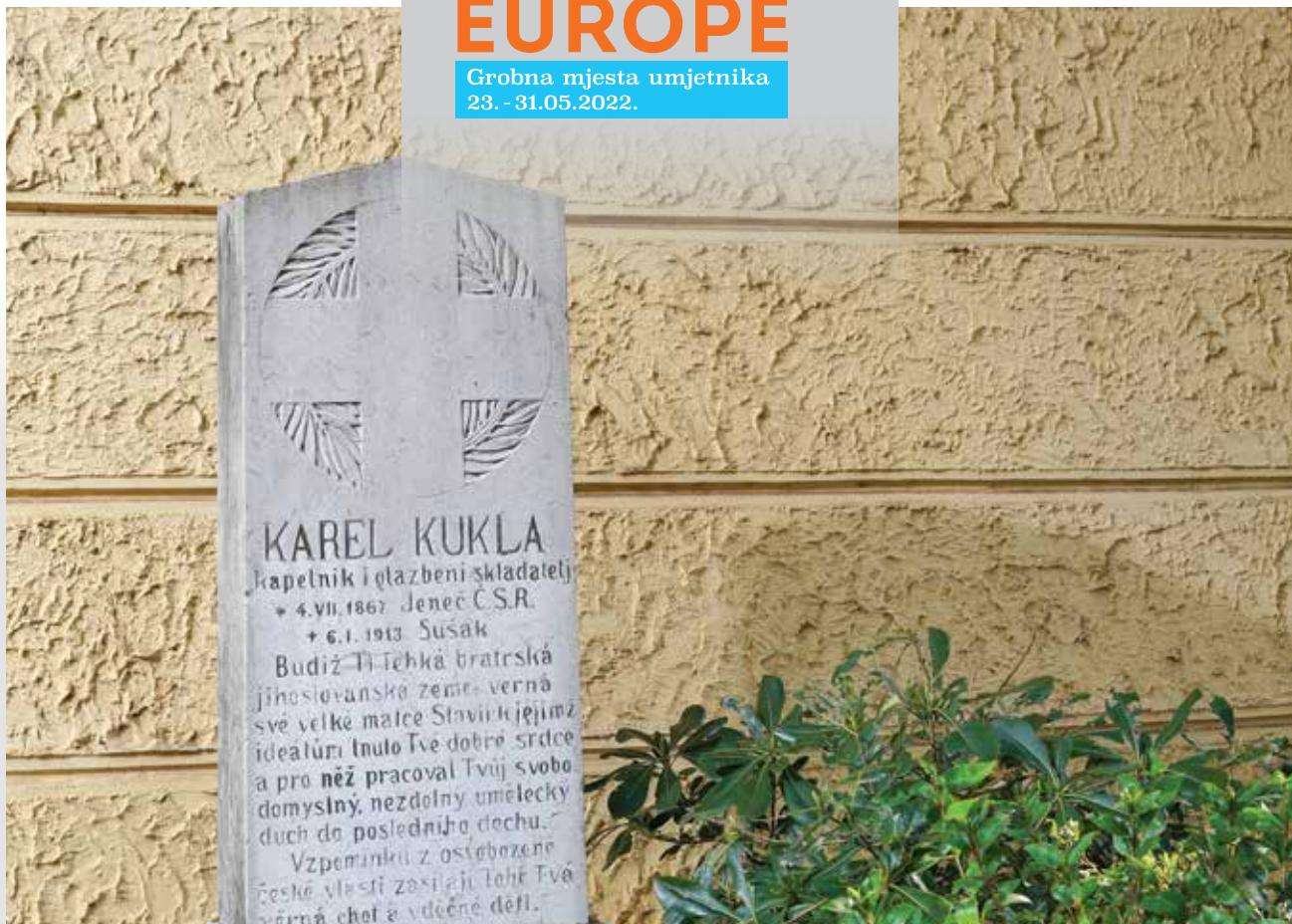
ZORAN KOMPANJET (prof.dr.sc.) (1919. - 2003.) književnik i sveučilišni profesor

Nakon mature 1937. godine u Sušačkoj gimnaziji upisuje studij prava u Zagrebu. Antifašista, 1941. uhapšen te zatvoren u Sušaku, potom Rijeci i Trstu pa interniran na Tremite. Po kapitulaciji Italije u provinciji Macerata organizira i vodi pokret otpora. Studij prava završava u Camerinu u Italiji te se u jesen 1946. vraća u Rijeku. Radio na Ekonomskom i Pravnom fakultetu u Rijeci. Bio je dekan Ekonomskog fakulteta pa Pravnog fakulteta te rektor riječkog Sveučilišta (1976.-78.). Pored sveučilišne karijere aktivan je u književnom životu pišući na čakavštini. Objavljivao je pjesme, priповijesti, humoreske, crtice i kozerije Kvadri (1959.), Sakakoveh nas je (1961.), Zibrane pesni (1971.), Takvi smo, pa što? (1975.), Opasne riječi (1989.), Svet bi bil lep (1995.) i Stare i nove besedi (1999.). U riječkome HNK-u 1975. izvedena je njegova jedina drama, uspješnica, komedija Šete bandjere ili Prevrtljivac. Bavio se i prevođenjem s talijanskoga, na liburnijsku je čakavštinu, preveo Ruzzanteovu komediju Mušica pod naslovom Muškardin.

GROBLJA EUROPE

Grobo na mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

KUKLA KAREL (1867. – 1913.) kapelnik i skladatelj

Roden u Češkoj, Konzervatorij (za kontrabas) završio u Pragu kao i trogodišnji nauk za crkvenu glazbu kod Skoherskyja. Član praške Opere sve do polaska u Hrvatsku. 1891. dolazi u Senj kao kapelnik i orguljaš. Pored crkvene glazbe komponira dramske i lirske pjesme (na tekstove A. Šenoe, R. Katalinića Jeretova, L. Vukelića Kosinjanina), sklada i tri glagolske mise na predlošku staroslavenskih tekstova te operu Aspa. Bio je predavač na gimnazijском zavodu u Senju. Početkom 1906. dolazi na Sušak te na sušačkoj gimnaziji do 1912. radi kao profesor muzike i orguljaš za potrebe gimnazije. Bavio se i privatnom podukom te bio zborovođa Jadranske vile i Primorskog Hrvata, u to vrijeme jedinih pjevačkih društava na Sušaku. Uz sve aktivnosti, Kukla je našao vremena i za sport, igrao je nogomet za SK Spartu.

GROBLJA EUROPE

Groba mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

MATKOVIĆ VINKO (1911. - 1973.) akademski kipar

Sin kamenoresca Rudolfa. Studij kiparstva završio 1935. na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu, u klasi Frana Kršinića i Rudolfa Valdeca. Nakon rata preuzeo je očevu kiparsku radionicu. Vrstan realist, tražen već od samog kraja rata, a njegovo najplodnije razdoblje u kontekstu javnih narudžbi bilo je od 1949. do 1965. Uzore je nalazio u egipatskoj, grčkoj i rimskej umjetnosti, ali i umjetnosti 20. stoljeća. Bavio se isključivo portretiranjem i izradom spomeničke plastike. Autor je brojnih spomenika NOB-u u Istri, Rijeci i Kvarneru, a najpoznatije mu je djelo Spomenik oslobođenja na Delti u Rijeci (1955).

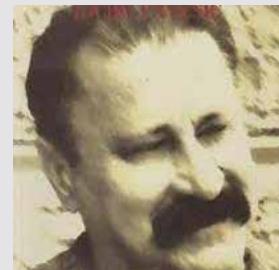
GROBLJA EUROPE

Groba mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

PAVEŠIĆ LJUBO - JUMBO (1919. – 1994.) pjesnik i novinar

Osmogodišnju školu je pohađao na Kukuljanovu, a gimnaziju na Sušaku. 1943. pridružuje se partizanima, gdje je 1944. sa suborcima napisao prve stihove. Bio novinar u Primorskem vjesniku (1945.-47.) na Sušaku, Riječkom listu (1947.-54.), a potom u Bujama i Zagrebu. Mirovinu je dočekao na Radio Rijeci. Početkom šezdesetih započinje pisati kratke humorističke crtice o Jurini i Franini pod pseudonimom Grge Ćakulice, uslijedile su humorističke emisije Mantnjada bez mužike, Mantnjada z mužikun i vrlo popularna Primorska poneštrica. Kao pjesnik popularizirao je čakavštinu te su mu mnoge pjesme uglazbljene. Za MIK je napisao 18 pjesama, a među njima najpopularnija je Nebuloza. Uredio je kanconijer čakavskih pjesnika između Učke i Velebita Besedi s kamika i z mora (1968.), napisao biografije pet narodnih heroja iz NOB-a, zbirke pjesama Mamina starina i Ne pozabi napisat, knjige zapisa, crtica i novela Pjesma na stratištu, I krv je tekla kršem i Na kamenu za kamen.

GROBLJA EUROPE

Groba mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

ROŠIĆ ĐURO (1897. – 1986.) glumac, kazališni intendant i kritičar

Doktorirao na Pravnom fakultetu u Zagrebu i završio trogodišnji tečaj Glumačke škole u Zagrebu pod umjetničkim rukovođenjem Branka Gavelle, nastupajući u epizodnim ulogama dramskih i baletnih predstava u HNK Zagreb. Kao sudac službovao je u Ogulinu, Sušaku i Kastvu te ponovno u Sušaku, gdje se kao predsjednik i umjetnički voditelj Hrvatskoga kazališnoga društva bavio režijom. Bio je prvi intendant riječkoga HNK-a (1944.-47. i 1951.-53.) te profesor na Višoj pomorskoj školi u Rijeci. Kazališne kritike pisao je od 1955. za novine i časopise (Riječka revija, Novi list, Vjesnik, Dometi) te radio. Objavio je knjigu kazališnih kritika Iz gledališta (1980.). Godine 1974. dobitnik Nagrade Grada Rijeke za životno djelo.

GROBLJA EUROPE

Grobo mesta umjetnika
23. - 31.05.2022.

VILHAR BOŽENA (1906. – 1991.) slikarica

Školovala se privatno kod značajnih slikara (M. Crnčić, Moretti-Zajc, Kirin, Vanka, Becić). 1932. kao 26-godišnja slikarica prilazi Klubu likovnih umjetnica i izlaže kao gost u Zagrebu i na Sušaku, da bi nakon 1933. kao članica Kluba izlagala u Zagrebu i Dubrovniku, Rumunjskoj, Jugoslaviji i Čehoslovačkoj. Politički djeluje od 1941. u NOP-u i AFŽ-u Sušaka, a krajem 1944. priključila se kao slikarica partizanskim jedinicama u Gorskem kotaru bilježeći dokumentarnim crtežima život i likove boraca. 1945. u Crikvenici izlaže ratne rade zajedno s Belizarom Bahorićem i Zvonkom Carom. U poraću aktivno se uključila u strukovne grupacije: Društvo likovnih umjetnika Talijana i Hrvata u Rijeci (preteču riječkoga ULUH-a), zatim u zagrebački ULUH, beogradski ULUS, te konačno u riječku podružnicu HDLU-a kao prva predsjednica. Izlagala je i samostalno (London, Kairo, Rijeka). Godine 1974. otvorila prvu privatnu umjetničku galeriju u Rijeci.

